І чужому научайтесь,

Й свого не цурайтесь . . .

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII Ч. 13. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 20-го СІЧНЯ (JANUARY) 1962 ЦЕНТІВ 12 CENTS No. 13. VOL. LXVIII.

УРЯД ПЕРЕСЛАВ КОНГРЕСОВІ БЮДЖЕТ В СУМІ $92.5 БІЛЬЙОНА

$51.6 БІЛЬЙОНА ПРИЗНАЧЕНО НА ОБОРОНУ; РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ ДОЗВОЛЯЄ ПЕРЕДБАЧАТИ ЗБАЛЯНСОВАНИЙ БЮДЖЕТ

Вашингтон. — Президент Кеннеді 18-го січня ц. р. переслав свій перший бюджет на фінансовий рік 1963-ий, що зачинається 1-го липня 1962-го року, в сумі $92.5 більйона. Президент передбачає, що внаслідок розвитку економіки цей бюджет буде збаляисований, і ще матиме $0.5 більйонову надвишку. Коли б погіршилася економіка, або коли б треба було збільшити видатки на оборону, тоді бюджет був би дефіцитовий. Президент передбачає, що крайова економіка в 1963-му році дійде до $570 більйонів. Найбільша сума призначена на оборону, бо — $51.6 більйона. На відсотки від федерального заборгування призначив уряд $9.4 більйона. Одночасно уряд пропонує Конгресові збільшити висоту федерального заборгування з теперішніх $298 більйона до $308 більйонів. На фармерську програму призначено $5.8 більйона, а на допомогу ветеранам — $5.3 більйона. Поважне місце в бюджеті займає і позиція видатків на досліди над космічними просторами — $2.4 більйона. Крім того уряд проситиме Конгрес призначити на космічну програму ще $3.4 більйона, які можна б витрачати на випадок потреби. Допомога закордонові, разом із військовою допомогою, мала б коштувати майже $5 більйонів. В цій сумі є вже витрати на цивільну оборону, про яку тепер дбає департамент оборони.

На кожний долар бюджетових вплибів складаються такі прибутки: 53 центи з особистих прибуткових податків. 28 центів із податків від корпорацій, 11 центів від податків від надмірних прибутків і 8 центів із інших прибутків. З кожного бюджетового доляра плянує уряд видати: 63 центи на оборону, допомогу закордонові і на досліди над космічними просторами; 10 центів на відсотки від федерального заборгування, по 6 центів на ветеранів, фармерську програму і здоров'я та добродійність, 9 центів на інші витрати. В порівнянні з цьогорічним бюджетом (на 1962-ий рік) бюджет на 1963-ий рік представляється так: В 1962-му році передбачені прибутки з податків (у більйонах) — $82.1, витрати — $89.1 — дефіцит — $7. В 1963-му році бюджет заплянований так: прибутки — $93; витрати — 92. 5; надвишка — 0.5. Два пункти бюджету заторкнуть кожного дозрілого американця: скасування десятивідсоткового податку від залізничих і автобусових квитків і зменшення з 10-ох до 5-ох відсотків податку від квитків на їзду літаками. Інший бюджетовий пункт пропонує збільшити з 4-ох до 5-ох центів оплату від звичайного листа і з 7-ох до 8-ох центів оплату за пересилку листа летунською поштою. Запропоновані Президентом видатки в сумі $92.5 більйона — це найбільші витрати ЗДА під час миру. Під час війни в 1944 році витрати цієї країни виносили $95 більйонів, а в 1945 р. — $98 більйонів. Витрати в найближчому році запропоновані на $3.4 більйони більші як в цьому році. Директор бюджету Дейвід Е. Белл сказав, що голови всіх урядових агенцій думали про збалянсований бюджет під час його плянування, тільки при витратах на оборону не брали до уваги ощадностевого чинника, бо керувалися тільки потребами дійсної і успішної оборони. Щоб збільшити оборону країни та її потужність у можливій відплатній акції, Президент плянує збудувати 8 нових атомових підводних човнів, один звичайний літаконосець, 200 далекосяжних ракет „Мінутменів" та нові ракети „Скайболт", які можна скидати з повітря з віддалі 1000 миль. На оборону уряд пропонує витратити $48.3 більйона в найближчому році, а крім того ще $4.4 більйона на допомогу закордонові та на інші зв'язані з обороною витрати, так, що всі витрати на оборону мають виносити — $52.7 більйона. Президент заявив, що не можна допустити до того, щоб ЗДА мали до вибору або атомове знищення або капітуляцію, тому його уряд вирішив скріпити і звичайні роди зброї, а не тільки атомової. Тому Кеннеді заплянував збільшити число активних дивізій на дві дивізії збільшити число літаків, які охороняють наземні війська, та подбати про більше танків, звичайної артилерії та про краще зорганізовані і вишколені резерви. Демократи прихильно прийняли перший оборонний бюджет Кеннеді, але республіканські конгресові провідники — сенатор Еверетт МекКінлі. Діркеен та конгресмен Чарлз А. Галлек видали окрему заяву, в якій виступають проти того, що демократичний уряд забагато витрачає і збільшує федеральне заборгування.

Помер славний скульптор Іван Местровіч

Савт Бенд, Індіяна. — 16-го січня у віці 78-ох років помер славний американський скульптор хорватського походження Іван Местровіч, який вибрав свободу і не хотів після другої світової війни жити під комуністичним режимом в Югославії Тіта. До ЗДА прибув він із Швайцарії в 1947 році і став професором Сиракюзького університету, пізніше був професором Нотрдамського університету в Савт Бенді. До цієї країни прибув він уже як славний скульптор. Местровіч народився у Верполі в Хорватії, ще тоді під Австро - Угорщиною. Від 1910 року виставляв в Европі а першу світову війну перебув в Англії. Від 1923-го до 1942 го років був ректором Академії Мистецтв в Загребі. Під час війни був заарештований італійцями, які його звільнили на інтервенцію Папи Пія XII. Між його творами до найславніших належать дві бронзові статуї північно - американських індіян на конях та його 7-тоннова „Пієта", яка від 1955-го року зберігається в церкві Найсвятішого Серця Ісуса при Нотрдамському університеті в Савт Бенді.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Кеннеді** наменував Реймонда Ф. Ферелла на комісара Уряду Іміграції і Натуралізації на місце генерал-поручника Джозефа М. Свінґа, який зрезиґнував. Феррел був асистентом комісара іміграції і натуралізації.

● **ЗДА** плянують фінансову допомогу 6 країнам, щоб вивчати опіку над здоров'ям та добродійні проблеми, в тому і медичну опіку над старшими людьми. Ці держави — це: Бірма, Єгипет, Ізраїль, Пакістан, Польща і Югославія. Цю допомогу. ЗДА даватимуть тим країнам їхніми валютами.

● **Стейтовий комісар** здоров'я в стейті Теннессі ствердив вибух пошести інфлюенци в цьому стейті, на яку в останньому тижні занедужали 4,610 осіб, на три рази більше, як в тижні, що закінчився 6-го січня.

● **На днях** окремою книжкою вийшли у Видавництві „Гарперс енд Бразерс" промови і публічні заяви президента Кеннеді, і на цьому виданні зазначено, що „зберігається всі авторські права" за автором і видавництвом. На домагання Білого Дому на дальших виданнях цієї книжки не буде цього застереження.

РОКОВИНИ 22-го СІЧНЯ БУДУТЬ ВІДЗНАЧЕНІ МОЛИТВАМИ В КОНГРЕСІ Й УРОЧИСТОСТЯМИ ПО ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДАХ

Ню Йорк. — Роковини Незалежности і Соборности України будуть відзначені цього року, як і минулими роками, не тільки урочистими академіями й імпрезами по всіх українських осередках, але теж молитвами в обидвох Палатах Конгресу, проклямаціями губернаторів американських стейтів і посадників міст і вивішуванням українських прапорів на ратушах міст. В українських колах сподіваються, що виступи окремих конґресменів і сенаторів будуть вписані, як і давніше, до Конґресового Рекорду. Більшість українських імпрез проходитиме вже в неділю дня 21 січня ц. р. Цього дня відбудеться в Ню Йорку величаве свято Самостійности і Соборности, головними промовцями на якому виступлять д-р Михайло Кушнір з Вашинґтону і адв. Михайло Пізнак з Ню Йорку. В мистецькій програмі передбачений виступ хору „Думка". На святочній Академії в Джерзі Сіті промовлятимуть конґресмен Домінік Деніелс і д-р Іван Козак. Під час влаштовуваного Українською Громадою в Нюарку Свята Самостійности і Соборности виступить із промовою мґр Іван Овечко. На урочистій академії, влаштовуваній Відділом УККА в Боффало, промовлятиме ред. Іван Кедрин, який день перед тим в суботу 20 січня виголосить для Відділу ОбВУА доповідь на тему „Чи українці приготовані до другої світової війни". В Дітройті одну академію влаштовує Відділ УККА Дітройт Схід - Гемтремк з промовою Юрія Тиса - Крохмалюка і другу Метрополітальний Відділ УККА з промовою д-ра Володимира Лисого. У Сиракюзах під час Святочної Академії промовлятиме д-р Михайло Логаза і в мистецькій частині виступлять артисти з Канади Григорій Ярошевич - Манько, Антоніна Ярошевич, Степан Чорній і Ніна Вроблевська. У Гартфорді під час Свята Державности і Соборности промовлятимуть адв. Ст. Ярема і дир. Р. Романишин. Свято Самостійности і Соборности, влаштовуване Відділом УККА у Філядельфії, відбудеться вже в суботу дня 21 січня і на ньому виступить із промовою д-р Матвій Стахів. В Картерет Н. Дж., промовлятиме в неділю 21 січня мґр Іван Базарко і цього ж дня відбудеться свято Самостійности і Соборности теж у Байові, Н. Дж. В Бриджпорті, Конн., говоритиме в неділю дня 4 лютого адв. Іван Флис.

ҐУБЕРНАТОРИ СТЕЙТІВ НЮ ЙОРКУ І НЮ ДЖЕРЗІ ПРОКЛЯМУВАЛИ ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

Ню Йорк. — У вівторок дня 16 січня ц. р., губернатор нюйоркського стейту Нелсон А. Рокефеллер підписав проклямацію про відзначування Дня Української Незалежности в стейті Ню Йорк. У проголошеній декларації губернатор Рокефеллер стверджує, що під сучасну пору живе в Америці два мільйони американців українського походження, які своєю працею в різних ділянках індустрії і своєю інтеліґенцією причинилися видатно до розвитку цієї країни, збагачуючи своїми традиціями і культурою американську спільноту. Як і інші втікачі з-під совєтського колоніялізму українці вірять, що Україна незабаром відзискає знову свою свободу і свою симпатію до цих їхніх аспірацій висловлює американське громадянство, єднаючися з українцями в відзначуванні Дня Української Незалежности. Проклямацію губернатора Рокефеллера висєднав адв. Михайло Пізнак, один з віце-президентів УКіКомітету і голова українського відділу в стейтовому комітеті Республіканської Партії.

Саме в тому часі, як преса друкувала це число „Свободи" в п'ятницю 19-го січня, в капітолі в Трентоні перебувала очолювана адв. Марселом Ваґнером українська делеґація, в приявності якої інавгурований три дні тому новий губернатор стейту Томас Гюз підписував, як один з перших його урядових актів, проклямацію Дня Української Незалежности 22-го січня. В делеґації, крім адв. Ваґнера взяли участь гол. предсідник УНСоюзу п. Иосип Лисогір, голова Відділу УККомітету в Джерзі Сіті п. Володимир Білик, його попередник і теперішній голова Народного Дому в цьому місті п. Антін Шаран, як також ред. А. Драган та представники інших українських громад.

Генеральна Асамблея стейту Ровд Айленд прийняла окрему резолюцію в справі Дня Української Незалежности

Губернатор стейту Ровд Айленд Джан Дж. Нотте підписує резолюцію в справі Дня Української Незалежности в присутності (зліва) Михайла Чагарина, члена Асамблеї Ореста Д. Чагарина, всч. о. Михайла Мостенського, гол. радного УНС Івана Кокольського і відомого українського поета проф. Трохима Пасічника.

Провіденс, Р. Ай. — Генеральна Асамблея стейту Ровд Айленд прийняла на своїй січневій сесії спеціяльну — внесену і запропоновану її членом адвокатом Орестом Д. Чагарином — резолюцію в справі відзначення 44-их роковин з дня проголошення Української Незалежности в дні 22 січня 1918 року. В резолюції стверджується, що проголошена в тому дні незалежність України була визнана багатьома чужоземними державами в тому теж і Совєтською Росією, яка незабаром, ламаючи своє визнання, об'явила війну Українській Народній Республіці і почала ворожі дії проти неї; як теж, не зважаючи на довгі десятиліття поневолення, Україна й український народ не зреклися ніколи своїх надій на визволення і повну незалежність. В дальшому підкреслюється, що московський комуністичний режим в Україні плянував тотальну екстермінацію українського народу і що з того погляду Україна зазнала найбільших жертв, що українські Церкви були зліквідовані Москвою, і що українці були і залишаються організаторами і провідниками антикомуністичного резистансу в цілому Совєтському Союзі, включно з його концентраційними таборами. Закінчується резолюція заявою, що український та інші народи є поневолені Москвою і що їх визволення є в інтересі миру, справедливости і безпеки усього волелюбного світу і тому Генеральна Асамблея стейту Ровд Айленд, приєднуючися до українських святкувань 22 січня, висловлює надію, що Україна буде визволена з-під терору і переслідувань. Резолюція (Г 1084) була апробована губернатором стейту Ровд Айленд в дні 11 січня ц. р. і вписана до рекордів Асамблеї.

В ДОМІНІКАНІ ЗНОВ ЗМІНА ВЛАДИ: СКИНЕНО ВІЙСЬКОВУ ХУНТУ

Санто Домінго. — В Домініканській Республіці несподівано прийшов кінець владі військової хунти, яка заледви 48 годин раніше скинула була керівну тимчасову Державну Раду. Той військовий переворот перевів міністер військових справ, 37-річний генерал Родріґез Ехаварія. Але вже в четвер 18 ц. м. інша група військовиків скинула владу військової хунти, арештувала ген. Родріґеза Ехаварію й привернула назад владу Державної Ради. Її головою став 57-річний адвокат д-р Рафаель Беннелі, який першим ділом поставив внесення на прийняття зречення президента д-ра Жакена Беляґера, який зрікся в минулий вівторок, в ході вгорі згаданого першого військового перевороту. Державна Рада затвердила резиґнацію Беляґера й проголосила новим президентом Рафаеля Боннелі, який був за Беляґера віцепрезидентом. Новий уряд повідомив через радіо, що новим головним командантом збройних сил Домініканської республіки призначено генерала летунства Андреса Родріґеза Мендеза та що домініканська морська фльота деклярувала свою льояльність і підтримку для Державної Ради. Юрби народу на вулицях Домініканської республіки маніфестували свою радість з приводу упадку диктаторського військового режиму та повороту до влади Державної Ради, яка, прийшовши до влади 1 січня ц. р., обіцяла була поворот до парляментарної системи з виборами у березні 1963 року. Теперішній переворот стався під час того, як генерал Родріґез Ехаварія приїхав на розмову до арештованих членів Державної Ради, що їх тримали на військовій базі в Сан Ісідро. Коли названий генерал був у кімнаті з арештованими політиками, до кімнати ввійшло кількох старшин, які спитали, чи д-р Боннелі і його колеґи є в'язнями. Коли вони потвердили це, то прийшовші військовики скерували пістолі в сторону Родріґеза, роззброїли його й арештували та звільнили членів Державної Ради. Доля ген. Родріґеза ще невідома. Д-р Коннелі був активним політиком від 1939 року. Він займав різні міністерські становища за режиму Трухілльо Моліни. Американські кола поставились дуже насторожено проти вівтіркового перевороту військової хунти, назвавши його кроком назад в сторону диктатури та натякнувши на можливість американських санкцій.

Совєти відкликали танки з Берліну

Берлін. — Большевики відтягли свої танки з-перед зруйнованого колишнього палацу кронпринца Унтер ден Лінден в Східньому Берліні на передмістя Бляйкенбурґ, за яких сім миль від внутрішньо - берлінського „муру ганьби". Американські танки відтягнено кілька днів тому на летовище Темпельгоф. Ці жести вважають доказом на бажання з обох сторін — дещо злагіднити загальну атмосферу довкола Берлінського конфлікту. Західні альянти будцімто рішили у зв'язку з цим стриматись від дальших демонстрацій їхнього права щодо свобідної комунікації між Західнім Берліном і Заходом і не переводити зайвого пересування війська по шляху, що переходить впоперек 110-милевої східньо - німецької території.

Французький міністер перестерігає альжирських терористів

Париж. — Люї Жокс, французький міністер для справ Альжиру, перевів в Альжирі довгі наради з цивільними й військовими лідерами в Альжирі, зокрема з генеральним делеґатом для Альжиру ген. Жаном Мореном і командантом французьких збройних сил в Альжирі ген. Шарлем Айллере, як також провінційними префектами. Його наради стосувались двох паралельних справ: він інформувався про терористичну діяльність однаково мусульманських партизанів, як французьких правих екстремістів й про настрої на низах, і, з другого боку, сам інформував про поступи французьких переговорів з мусульманськими націоналістами. Вернувшись до Парижу, він звітував на надзвичайному засіданні французького уряду. Люї Жокс перестерігав своїх земляків в Альжирі, ворожих режимові де Голя екстремістів, натякнувши на можливість проголошення так званого стану державної необхідности, що межує із винятковим станом. Від 1 по 17 січня цього року згинуло з рук терористів в Альжирі 293 особи, а 563 були ранені. В середу 17 ц. м. підкинена французькими терористами бомба на базарі вбила 10 арабів, в тому числі 4 дітей. Розлючена мусульманська юрба з черги перевела наскок на европейську дільницю, перевертаючи авта білих, побиваючи прохожих та громлючи крамниці. Міністер Люї Терренуар заявив у Парижі, що уряд вживе всіх засобів в його розпорядженні у боротьбі проти екстремістичних терористів з Тайної Військової Організації.

УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ ЄПИСКОПАТ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ ПЛЯНУЄ ВІДЗНАЧЕННЯМ 70-РІЧЧЯ МИТРОПОЛИТА СЛІПОГО ПРИВЕРНУТИ УВАГУ СВІТУ ДО ПЕРЕСЛІДУВАНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ І НАРОДУ

Конференція в митрополичій палаті в Філядельфії накреслила плян відзначень в ЗДА

Митрополит - Ісповідник Кир Йосиф Сліпий

На конференції в митрополичій палаті у Філядельфії. Посередині при столі сидить Митрополит Української Католицької Церкви в ЗДА ВПреосв. Кир Амвросій Сенишин. Від ліва сидять: проф. д-р Петро Ісаїв, редактор тижневика „Шлях", гол. секретар „Провидіння" дир. Степан Сприньский, гол. секретар УНСоюзу д-р Ярослав Падох і гол. предсідник „Провидіння", всч. о. монс. Степан Тиханський. По другому боці від Владики сидять: гол. предсідник УНСоюзу п. Йосип Лисогір та редактори Є. Зиблікевич і А. Драган.

Філядельфія. — 17-го лютого цього року сповниться 70 років трудолюбивого і страдницького життя первоієрарха Української Католицької Церкви, Митрополита-Ісповідника Йосипа Сліпого, який від часу зруйнування безбожницьким комуно-московським окупантом Української Католицької Церкви в 1946-му році, отже вже 16 років перебуває напереміну в большевицькій в'язниці або в каторжних концентраційних таборах, ставши символом однаково, як українського мучеництва, так і героїчної постави в обороні своєї віри і волі. Цим відзначенням 70-річчя свого Первоієрарха, Український Католицькию Єпископат у вільному світі задумує не тільки віддати пошану Митрополитові Сліпому, але й знову привернути увагу вільного світу до страдницької Української Церкви й героїчного Українського Народу. Ініціятиву до такого відзначення 70-річчя Митрополита-Ісповідника дав митрополит Української Католицької Церкви в ЗДА ВПреосв. Кир Амвросій Сенишин у порозумінні з архипастирем українців-католиків в Европі ВПреосвященним Кир Іван Бучком в Римі та всіми іншими українськими католицькими Владиками у вільному світі. Для обміркування цих відзначень в ЗДА Митрополит Кир Амвросій відбув в полудневих годинах Щедрого Вечора, минулого четверга, 18-го січня, у своїй палаті в Філядельфії окрему конференцію з представниками двох братських організацій, Союзу Українців Католиків „Провидіння" та Українського Народного Союзу. В конференції, якою проводив сам Владика, взяли участь головні предсідники „Провидіння" і УНСоюзу всч. о. монсіньйор Степан Тиханський і п. Йосип Лисогір, головні секретарі „Провидіння" і УНСоюзу дир. Степан Сприньский і д-р Ярослав Падох та редактори пресових органів обидвох організацій Є. Зиблікевич з щоденника „Америка" та А. Драган зі „Свободи" і редактор українського католицького тижневика „Шлях" д-р Петро Ісаїв. Запрошений до участи в конференції голова Українського Конґресового Комітету Америки проф. Лев Добрянський не міг прибути, виїхавши в наукових цілях поза межі країни. На початку конференції Владика з'ясував загальний плян, інформуючи, що 70-річчя Митрополита-Ісповідника Кир Йосипа Сліпого припадає в суботу, 17-го лютого. В неділю, 18-го лютого, в усіх українських католицьких парафіях будуть відправлені Служби Божі за здоров'я та в намірені Митрополита Сліпого й Українського Народу а після Богослужень мали б відбутися в громадах відповідні імпрези із доповідями про Митрополита-Ісповідника та його життя. Ініціятиву для влаштувань таких імпрез переберуть місцеві оо. пароxи, влаштовуючи їх при співпраці місцевих Відділів УККомітету чи Об'єднаних Комітетів і їх складових частин — місцевих організацій. Представники „Провидіння" і УНСоюзу заповіли свою повну співпрацю при влаштуванні цих імпрез, як і зв'язаних з ними дальших цілей — привернення уваги світу до Української Церкви і Українського Народу в большевицькій неволі. Перед цими відзначеннями буде видане і проголошене спільне Пастирське Послання Українських Католицьких Владик, як також будуть пороблені ряд інших освідомлюючих заходів на американському і міжнародному теренах, зокрема в католицькому світі. З уваги на короткий час, який відділяє нас від 18-го лютого, очолювана ВПреосв. Митрополитом Кир Амвросієм акція почнеться негайно й вона також повинна б початися в усіх наших громадах. Владика, як і учасники конференції були однозгідні, що ця акція буде доброю прислугою для Української Церкви і Українського Народу, символом терпінь і змагань яких в останніх двох десятиріччях став Митрополит-Ісповідник Йосип Сліпий.

У СВІТІ

● **Сенеґальський делеґат** в Об'єднаних Націях оскаржив Португалію, що португальські власті в африканській Анґолі зв'язували політичних в'язнів і ворожих партизанів у мішки і скидали їх з літаків у відкрите море. Знову ж представник Ліберії закинув португальському представникові в ОН „арогантську" поведінку.

● **Східньо - німецькі комуністи** звільнили двох молодих американських студентів, Віктора Панкі і Джілберта Феррея, що їх комуністи засудили на два роки в'язниці за спробу перепачкувати в багажнику авта одну німецьку студентку до Західнього Берліну. Американські юнаки перевели 4 місяці у в'язниці. Вони мали теплу келію і діставали непогано їсти, але за ввесь час не могли допроситись ні разу — стрижія.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Жива й актуальна ідея

Відколи ворог окупував Україну, роковини проголошення її державности і соборности актами 22-го січня 1918 і 1919 років можна святкувати тільки поза її межами. До вибуху другої світової війни можна було робити це в обмежених формах ще під польською займанщиною, — після неї можливе це тільки в більших центрах українського розпорошення у широкому світі. Але щорічно відзначають ці роковини українці у вільних країнах не як світлий спомин минулого, не як затьмарену роками власних невдач і ворожих перемог нездійснену мрію, а як живий, невмирущий ідеал, як завжди актуальну політичну програму.

Так ми й святкуємо 44-ті роковини Четвертого Універсалу й 43-ті роковини Акту Соборности у діловому й бадьорому, а не похоронному настрої. Це звучить, як парадокс, на тлі нинішньої найвищої потуги російсько-большевицької імперії і на тлі раз-у-раз повторюваної на Заході фрази, що тільки „мирне співіснування" з тією імперією є антитезою загрозливої для фізичного існування людства атомової війни. Здавалося б, що трудно уявити гіршої для українських визвольницьких змагань коньюнктури, як вона є нині. Але це тільки споводна правда, оперта на фактах з поверхні життя, а не з його глибини. Визвольна боротьба кожного народу велася в умовинах, коли рідний край знаходився під ворожою владою, а зовнішній світ був здебільша до тієї боротьби байдужий і тримав із сильнішим окупантом, а не із слабшим поневоленим народом, в імені якого могла вільно промовляти тільки його політична еміграція. Чим вищий ідеал, тим трудніша боротьба за нього, чим вища ціль — тим важчий і довший шлях до неї. Якщо хтось, задивлений у нинішню могутність Совєтського Союзу, зневірився б у реальній вартості Четвертого Універсалу Української Центральної Ради, то це був би не тільки дефетизм, а просто сліпота й глухота на науку всесвітньої історії. Скільки було вже у світі могутніх імперій, скільки вже диктаторів панувало над просторами завойованих країн, скільки вже сатрапів проголошувало своє і своїх нащадків панування на сотки й тисячу років вперед! І всі ті потуги тріслм, як милянi баньки, всі ті могутні володарі канули у забуття, залишивши, як свій слід, тільки погану славу в підручниках історії.

Але віра в перемогу доброї української справи не спирається тільки на фаталістичному переконанні, що колесо історії перекотиться й через кремлівських диктаторів. Поруч із безумовно багатьма неґативними й пригноблюючими моментами нинішнього часу, є теж чимало таких, які підбадьорюють і виразно свідчать про той процес, що закінчиться виграю української визвольної справи. Захід нині хоче миру і не хоче „дразнити" Москви українською справою. Але ще кілька років тому годі було уявити, щоб публічно з найвищих міжнародних трибун виступали з залвами про імперіялізм Росії супроти України канадійський прем'єр чи американський амбасадор в Об'єднаних Націях, щоб в американському Конґресі десятки конґресменів і сенаторів складали в дні 22-го січня прихильні заяви, щоб губернатори і посадники американських міст проголошували Дні Української Незалежности. За понад 40 років панування в Україні ворожої влади не вдалося їй всупереч найбільшим зусиллям стягнути нарід на рівень етнічної маси. Український потенціял такий дужий, що мусять з ним рахуватись і ворожа влада і чужий світ.

Боротьба українців за свою національну державу ведеться під стягами актів з 22-го січня вже 44 роки і буде вестись далі. І вона скінчиться нашою перемогою, бо це боротьба за добру, справедливу і святу справу.

Непереможна Україна

Сорок і два роки минає з часу, як закінчилися українські визвольні змагання, як на полях України затих брязкіт української зброї, як відлунав гомін боїв за Львів і Київ, зимових походів, завершених кривавим Базаром.

По короткім періоді вільного державного існування, оборонюваного проти зазіхань сусідів із півночі і заходу, українські землі опинилися знову під чужими окупаціями, тим разом уже не двох, але чотирьох держав — Совєтського Союзу, Польщі, Румунії і Чехо - Словаччини. Але ні відхід українських армій з українських територій, ні розчвертування України, ні важкі умови підневільного існування не припинили української боротьби за визволення, за державну незалежність.

Продовжується ця боротьба безупину всюди, де тільки живуть українці — і на корінних землях України, і в усіх країнах української діяспори у вільному світі. Почавши від 1920-го року, часу закінчення визвольних змагань, іде невпинний змаг за українську незалежність і соборність на всіх ділянках життя, на всіх відтинках національного фронту — політичному, економічному і культурному. Не зважаючи на відхід українських армій з України, виявлявся цей змаг і на мілітарному фронті — чи то в збройних повстаннях проти московської окупації, здушених криваво з допомогою насильної колективізації і голоду, чи то в діях Української Військової Організації, а потім ОУН під польською й іншими займанщинами, чи в сповнених слави боях і рейдах Української Повстанської Армії, спрямованих проти двох найбільших потуг світу Совєтського Союзу і гітлерівської Німеччини, чи й у виступах українського підпілля під уже тотальною совєтською окупацією після другої світової війни.

Ще загальніший, ще важчий і ще більш вирішальний змаг відбувається на духовому полі. Не зважаючи на всі утиски, переслідування і терор, що їх зазнав і зазнає український народ, на безоглядну екстермінацію українських культурних сил і діячів, українська культура, література, мистецтво, наука перебувають в постійному рості й розвитку, і то не тільки в Україні, але й поза нею в умовах українського розселення по всьому світі. Не зважаючи на відсутність власної держави, наш народ засвідчує своє право не вільне існування здобутками й досягненнями на всіх ділянках господарського і культурного життя, утверджуючи їх своєю працею й обороняючи проти всіх намагань московських окупантів знівечити чи знищити українську субстанцію, духовість і українські аспірації. За понад сорок років чужоземного поневолення Україна стоїть перед світом непереможна, вільна духом, готова завжди до збройної боротьби за свою правду і волю, вимріяну ще Шевченком.

Коли ще сорок років тому ім'я України було невідомим у широкому світі, коли не вірили в українську справу не тільки чужі, але й свої, коли ворожі до українства світові політичні чинники заперечували навіть існування української нації, коли назви Україна, українці, український були викреслювані з ужитку — сьогодні все це уже відійшло в минуле. Знають уже в світі, що Україна є, що вона бореться, що вона перемагає.

Українського походу до кінцевої, вже повної перемоги не зупинити ніколи і нікому. Вона буде — вільна і незалежна — без огляду на те, чи того хочуть, чи не хочуть її вороги, чи того хоче, чи не хоче світ. Державність і суверенність України це не тільки історичний процес, але й історична неминучість!

МОСКОВСЬКІ САТРАПИ В КИЄВІ АТАКУЮТЬ ЗНОВУ ДІФЕНБЕЙКЕРА ЗА ВИСТУПИ В ОБОРОНІ ПРАВ УКРАЇНИ

Майже половину цілого числа київської „Радянської України" з 12 січня ц. р. займає стаття якогось Мих. Гриня, скерована проти прем'єр-міністра Канади Джана Діфенбейкера за його гострі виступи проти московсько - комуністичного колоніялізму та імперіялізму. В цій величезній статті „оборонець" українського народу в гістеричному тоні накидається на прем'єра Канади особливо за його промову, виголошену в Торонті 22 листопада м. р. перед представниками 25 етнічних груп.

У цій і в попередній промові, виголошеній на форумі Об'єднаних Націй, чільний політичний діяч Канади мав відвагу і мужність піднести голос проти „всесильної" Москви, яка „поневолює понад 96 мільйонів людей в країнах за залізною заслоною", а в той же час лицемірно веде офензиву проти кожного колоніялізму в світі. „Невже Совєтський Союз, — заявив Діфенбейкер, — має залишитися єдиною колоніяльною потугою? Чому совєтська імперія має бути більш недоторкальною, як кожна інша країна? Совєтські імперіялісти не мають права вимагати інших правил для себе. В Об'єднаних Націях не сміє бути подвійного стандарту".

Прем'єр Діфенбейкер назвав виступи московських большевиків в Об'єднаних Націях „не тільки неправдою, але й страховинною гіпокризією", бо ж „мета Москви — вчиняти заколоти, накидати народам комуністичне ярмо і маскувати підкорені народи... Большевики заявляють, — сказав прем'єр Канади, — що 1 січня 1962 року під чужою владою все ще перебувають 88 територій з 71 мільйоном населення, але вони не згадують, що в останніх роках 850 мільйонів у 37 країнах дістали свою волю після 1945 року від не-комуністичних держав, і спеціяльно мовчать про 96 мільйонів не-московських народів, які живуть під совєтською кормигою і яким ніколи не дозволяли вирішувати, чи вони хочуть бути частиною совєтської імперії".

Наприкінці своєї промови Діфенбейкер заявив, що канадійський уряд, підготовляє на наступну сесію ОН генеральну атаку проти тих, що поневолюють 96 мільйонів людей у країнах поза залізною заслоною.

Отже, зрозуміло, чому в такому гістеричному і напасливому тоні виступив саме в „Радянській Україні" — офіційному органі ЦК КПУ і Верховного Совєту УССР — московський „оборонець" українського народу.

„Розправляючись" з прем'єром Канади, автор статті в „Радянській Україні", совєтським звичаєм, пробує здискредитувати його, як людину, політика і державного діяча. Типовими большевицькими арґументами силкується він доказати, що Діфенбейкер взагалі „не мав права" порушувати цієї проблеми, „безпардонно вторгатися у внутрішні справи багатьох народів". Увесь виступ прем'єра Канади представляє він, як передвиборчий трюк, політичну спекуляцію, щоб забезпечити під час виборів більше голосів на свою користь. Бо, мовляв, „з точки зору Діфенбейкера сотні тисяч громадян українського походження, які проживають у Канаді, це — виборці". Очевидно, дуже смішно було авторові з тією статтею, бо ж сам він виразно спростовує те, що довгими роками і совєтська і „прогресивна" преса розписує про ті „сотні тисяч", а саме — як про великих прихильників Совєтського Союзу. Тож, якби Діфенбейкерові йшло про кількість голосів, то зовсім інакше мав би він говорити про Москву і її колоніяльну політику.

Діфенбейкер, заявляє автор статті, сів на „українського коня". „Україну називає він „провінцією", якій силою нав'язано чужі порядки. У слухачів втокмачує він думку, буцімто український народ чекає — не дочекається „визволення".

Як же заперечує Гринь ці ствердження прем'єра Канади? — „За два найближчі десятиріччя радянська Україна має намір збільшити обсяг промислового виробництва у шість разів. Завершивши електрифікацію, ми на кінець двадцятиріччя..." Ось такими і подібними „арґументами" викручується припертий до стіни совєтський „оборонець" прав українського народу. Інших арґументів, крім отих „досягнень", він не має, бо ж не тільки канадійці українського походження, але й цілий світ уже довідується про нищення української культури, про облудну „суверенність" України, — про всю ту пекучу українську проблему, яка раніше чи пізніше, але таки стане на порядку дня в розв'язці світових проблем.

„Розправляючись" далі з Діфенбейкером, не може не згадати автор статті й про „тиждень поневолених націй", що його в безсилій люті називає „провокаційною витівкою", про шевченківські роковини, відзначені українцями в цілому світі, про „збіговиська контрреволюційної націоналістичної еміграції", на яких виступав прем'єр Канади. І все це, зрештою, обертається проти самого ж адвоката-диявола, автора статті, бо кожний читач „Радянської України", прочитавши це, подумає, що українські еміґранти в Канаді і в інших країнах часу не марнують, своєї батьківщини не забувають, роблять своє діло — і мають впливових приятелів, державних мужів, які допомагають їм у їхній національній праці.

А вже чи не найслабшою точкою в „діялозі" з Діфенбейкером був невдалий екскурс автора статті в нібито історію України. „Панові Діфенбейкерові, — пише він, — ніколи не зрозуміти, якою рідною є радянська влада українському народові. Ми йшли крізь зраду, ненависть і злобу. Нас хапали за горло іноземні інтервенти, внутрішня контрреволюція, голод і злидні. Ми робили помилки, часом дуже тяжкі, чуючи навколо злорадне шипіння..."

Якою „рідною" для українського народу є совєтська влада, знають, крім прем'єра Діфенбейкера, мільйони українців. Також добре знають те тільки в Україні, але й в цілому світі про „зраду, ненависть і злобу", про які згадує автор статті. Про це спеціяльно говорив Хрущов на 22-му з'їзді компартії, коли топтався на Сталіновому трупі. Про голод, щоправда, Хрущов не згадував, але з самої совєтської статистики можна здогадуватися, скільки душ вигубив совєтський режим на Україні за час свого панування. Щождо помилок, то авторові статті ліпше було б зовсім їх не згадувати. Бо й уся його стаття від початку до кінця є „помилкою"-фальшем. І найпевнішим доказом її фальшивости є хоч би таке брехливе ствердження, яким хоче він здивувати канадійського прем'єра: „Український народ у боротьбі за комунізм не тільки розв'язав своє національне і соціяльне питання, він здобув право і підстави сміливо дивитися у своє майбутнє".

„Погромну" статтю проти прем'єра Канади Джана Діфенбейкера написано для підсовєтських читачів „Радянської України" в надії на те, що вони нічого не знають. Але українці на рідних землях знають куди більше і думають зовсім інакше, як це уявляють собі в своїх кабінетах комуністичні головачі. І тому голос Діфенбейкера в обороні прав українського народу напевно не прозвучав намарне.

В. С-ко

ПРЕСА В УКРАЇНІ

Русифікаційну політику в Україні веде Москва різними засобами і в різних формах. Одним із засобів в тому напрямі є преса.

За даними, опублікованими в передовій статті „Радянської України" з 23-го жовтня 1960 року, на Україні „видається 14 республіканських газет разовим тиражем близько 4 мільйонів екземплярів, 49 обласних, 38 міських і 59 районних газет загальним разовим тиражем у 4 354 000 екземплярів.

Отже, кругло разовий тираж газет в Україні становить 8 мільйонів примірників, тобто один примірник припадав би на 5 осіб, коли б той тираж виносив 8 мільйонів кожного дня. Але тому, що між вгорі згаданими газетами є тижневики і пвтижневики, в Україні не виходить 8 мільйонів примірників газет денно.

Для нас цікаво, в якій мові друкуються газети в Україні.

Для розгляду цієї проблеми обмежуємося тільки республіканськими газетами, яких, як уже згадано, виходить 14 разовим тиражем близько 4 мільйонів примірників.

Тому, що не всі з тих 14 республіканських газет виходять українською мовою, а деякі з тих газет в українській мові мають свого відповідника в російській мові, подаємо їх назви: „Радянська Україна" — „Правда Украины", „Робітнича Газета" — „Рабочая Газета", „Молодь України" — „Комсомольское Племя (давніше „Сталинское Племя"). Всі вони щоденники, а крім цього пвтижневики: „Літературна Газета", „Радянська Культура" і „Радянський Спорт" та тижневики „Зірка" і „Патріот Батьківщини". Згадані пвтижневики й тижневики виходять в українській мові.

Хоч є відомості, що тиражі російськомовних республіканських газет в Україні вищі, ніж україномовних, приймімо, що тиражі ці рівні. Не маємо даних щодо тиражу [illegible] газет, згаданих угорі, але з великою

(Закінчення на стор. 3-ій)

ВІД НИНІ УКРАЇНСЬКА НАРОДНА РЕСПУБЛІКА СТАЄ САМОСТІЙНОЮ...

АКТ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

„Український Народе! Твоєю силою, волею, словом, утворилася на українській землі свобідна Українська Народна Республіка. Здійснилася давня мрія Твоїх батьків, борців за волю й право робучого люду! Та в трудну годину народилася воля України. Чотири роки жорстокої війни обезсилили наш край і нарід. Петроградський уряд народних комісарів виповів війну Україні. Ми, Українська Центральна Рада, робили всякі заходи, щоб не допустити до братовбивчої війни двох сусідніх народів, але петроградський уряд не пішов нам назустріч і веде дальшу криваву боротьбу з нашим народом і Республікою. Крім цього петроградський уряд проволікає заключення миру й закликає до нової війни, називаючи її „святою". А щоб ні російський, ні ніякий інший уряд не ставив Україні перешкод в установленні того бажаного миру, для того, щоб повести свій край до ладу, творчої праці, закріплення революції й нашої волі, ми, Українська Центральна Рада, оповіщуємо всім громадянам України: Від нині Українська Народна Республіка стає самостійною, від нікого незалежною, вільною, суверенною Державою Українського Народу. З усіми сусідніми державами, а саме Росією, Польщею, Австрією, Румунією, Туреччиною й іншими ми бажаємо жити в згоді й приязні, але жадна з них не може вмішуватися в життя самостійної Української Республіки".

ВІД НИНІ ЗЛИВАЮТЬСЯ В ОДНО...

АКТ ЗЛУКИ І СОБОРНОСТИ

„В імені Української Народної Республіки проголошує Директорія всьому українському народові велику подію в історії нашої української землі:

Дня 3 січня 1919 р. в місті Станиславові Українська Національна Рада Західньо-Української Народної Республіки, як представник волі всіх українців бувшої Австро-Угорщини і як найвищий їх законодатний орган, святочно проголосила з'єдинення Західньо-Української Народної Республіки з Українською Придніпрянською Народною Республікою в одну суверенну Народну Республіку.

Вітаючи з великою радістю цей історичний крок наших західніх братів, Директорія Української Народної Республіки рішила прийняти до відома це з'єднення і ввести його в життя згідно з умовами, які означено в Ухвалі Української Національної Ради з дня 3 січня 1919 року.

Від нині зливаються в одно віками відділені одна від одної частини України — Галичина, Буковина, Закарпаття і придніпрянська Україна в Одну Велику Україну. Сповнилися відвічні мрії, для яких жили й за які вмирали найкращі сини України. Від нині є тільки одна незалежна Українська Республіка. Від нині український народ, звільнений могутнім поривом своїх власних сил, має змогу об'єднати всі зусилля своїх синів для створення нероздільної незалежної Української Держави на добро і щастя українського народу".

НА СОФІЙСЬКОМУ МАЙДАНІ...

(Уривок)

На Софійському Майдані рожевіє ранок.
Зайнялась промінням булава Богдана.
Безлюдно, тихо.
Лиш пророчо мріє,
Мріє майбутнім давній храм Софії.
У повітрі знов бринять Універсали,
Що їх читатимуть так, як колись читали:
— „Правда і воля від Сяну до Дону!"
І світ задрижить під ударами дзвону.
Ще мить... Вийдуть із домів у школу діти.
Привітає їх незнаний вітер.
І пеститиме невидана туга —
На київських горбах, у київських яругах...
Ще мить... На майдані майбутнє дзвенить.
Наливається в душу дитині.
Ще лиш хвилина! —
І прорветься, як весною ріки:
— Самостійна, Соборна — навіки!

ЛЕСЯ ХРАПЛИВА

Почалися переслухання в справі реєстрації комуністів

Вашингтон. — 17-го січня в суді присяжних почалися переслухання всіх провідників Комуністичної партії ЗДА тому, що вони не виконали зарядження департаменту справедливости та не зареєстрували свою партію як аґенцію СССР, а себе як тих, що є на службі чужої влади. Представник департаменту справедливости подав причини, які оправдують вимогу примусової реєстрації комуністів. Редактор часопису „Ди Воркер" Джеймс Джексон заявив, що уряд Кеннеді нищить „волю преси" своїми зарядженнями про примусову реєстрацію і порушує конституційні права, в першу чергу поправку до конституції, яка ґарантує волю преси. Це переслухання потриває кілька днів, і тоді суд видасть вирок в справі підсудних комуністів.

Володимир Янів

СОВЄТСЬКИЙ КОЛОНІЯЛІЗМ В УКРАЇНІ

(1)

Накреслити в короткім експозе картину російської колоніяльної політики в Україні в період СССР можна тільки в найзагальніших рисах. З браку місця не можна також виявити, в якій великій мірі совєтський колоніялізм в Україні є прямим продовженням аналогічної експлуатаційно-дискримінаторської практики царського режиму, що її поклала край українська революція, завершена в дні 22-го січня 1918 р. проголошенням самостійности у відомім правно-державнім документі, знанім під назвою IV Універсалу.

Можна, щонайвище, вказати, як добре здавали собі большевики справу з факту, що означала б втрата України для імперії: це Ленін на VIII з'їзді Російської Комуністичної Партії в березні 1918 р. писав у спеціяльній записці до Шліхтера, комісара прохарчування[1], що з України треба за всяку ціну добути протягом двох-трьох місяців 50 мільйонів пудів збіжжя. Записка кінчилася вимовною фразою: „Якщо цього не зможете зробити, подохнемо всі". Сам Шліхтер говорив про значення України для прохарчування Росії — сливе докладно рік пізніше: „Ви знаєте всі, наскільки нам з кожним днем просування червоної армії на південь легшало на серці, коли то Україна ставала совєтською: багата, хлібодайна Україна, — наша Україна! Ми маємо 4 центральні станиці постачання. В них уся наша надія! Цілі шари висланих туди робітників заллють всі українські села. Ми завжди свідомі того, що всі погляди російського пролетаріяту спрямовані на Україну"[2]. Ці ясні програмові слова можна б ще, хіба, доповнити визнанням совєтського автора Сафарова, який про значення України для російської економіки в 1921 р. писав (спираючись на дані з-перед 1914 р.), що в Україні видобувалося 0,75 загальної кількости російського кам'яного вугілля, понад 0,67 залізної руди, 0,75 манґанової руди, 0,67 соли. 0,9 загального збіжжевого експорту з імперії запевняла Україна, яка давала ще й 0,8 загальної кількости цукру.

Коли зацитовані дані ясно вказують на цілі совєтської політики, то з черги треба спинитися над шляхами до мети. Не зважаючи на те, що в українській національній революції доби визволення соціяльний елемент був узглядений і, навіть, наголошений, проте большевикам не вдалося розкласти молодої держави знутра, хоч вони намагалися покористуватися відомою солідарністю „пролетарів усіх країн". З тією метою вони незабаром після т. зв. жовтневої революції (і ще перед проголошенням згаданого IV Універсалу) інспірували в Україні скликання спеціяльного з'їзду, що мав стати помостом до захоплення ними влади в Україні. Був це т. зв. Всеукраїнський З'їзд Робітничих, Солдатських і Селянських Рад, скликаний на день 17 грудня 1917 р. Вже з самої номенклятури випливає, що з'їзд мав спеціяльно дібраний склад, що прокомуністичні симпатії на тому з'їзді будуть сильні, — при рівночасній ворожості до ідеї української державности. Проте, виявилося, що на 2 500 делеґатів було тільки 124 комуністи, тобто не цілих 5%[3]. Розчарованим делеґатам-комуністам не залишилося нічого іншого, як залишити залю нарад і в іншому місті створити гніздо опору із самозванчим урядом. Коли так слабо представлялися впливи комуністів на з'їзді, спеціяльно ними підготовленім, то ще слабші їх впливи були серед широких мас населення. Про це свідчить факт, що в часі І-го З'їзду Комуністичної Партії України (5-12 липня 1918 р.) большевики мали членами та кандидатами всього 4 400 осіб на 35 мільйонів населення, тобто прибл. 1 члена на 8 000 населення. Але треба ще додати, що серед тих 4 400 членів компартії України українців було тільки 7 (!) відсотків, отже 315, або іншими словами один комуніст-українець припадав приблизно на 100 000 українського населення! І цей відсоток українців у т. зв. Комуністичній Партії України зростав тільки дуже поволі, навіть після перемоги большевиків в Україні. На сьогодні комуністів-українців в Україні є 18 на 1 000 населення, тоді як в Росії 38 на 1 000[4].

В таких умовах було очевидно, що комуністичну владу в Україні можна було встановити тільки збройною силою, тим більше, що й повстання, викликані большевиками в Києві в грудні 1917 і в січні 1918 р., здавлено. Самі большевики настільки відчували брак ґрунту в Україні, що два перші з'їзди Комуністичної Партії України відбулися поза межами України, — в Москві, як наявний доказ перещеплювання політичної лінії з чужого центру на завойовану колонію.

Свій плян збройного опанування України большевики переводять свідомо і пляново, як то виразно видно з денного наказу полковника Муравйова, командира червоної ґвардії, після здобуття Києва в лютім 1918 р.: „Цю владу (тобто совєтську) приносимо ми з далекої півночі на наших багнетах, і багнетами будемо її обороняти по нашим силам, де її насадимо"[5].

---

[1] Інформація на підставі матеріялів XIII Конференції Інституту Вивчення СССР, конкретно на підставі циклостилево виданої доповіді П. Феденка п. н. "Die wesentlichen Grundzüge des sowjetischen Kolonialismus — eines Nolonialismus neuen Typus"; Мюнхен 1961; стор. 9.

[2] Там же, стор. 8. Залізного вугілля добувалося в Україні в 1911 р. 20 млн. тонн (на 28 млн. тонн загальної продукції в цілій царській імперії); 3,6 млн. тонн залізної руди на загальну кількість 5,3 млн. тонн.

[3] Проф. Д. Дорошенко: Історія України 1917-23 рр., т. I (Ню Йорк 1954), стор. 219 і наст. Подібно ЕУ-І. стор. 507-508.

[4] Гасло: „Комуністична Партія України" (авторства В. Голубничого) в ЕУ-ІІ, стор. 1099 і наст., зокрема табеля на стор. 1101. Відсоток українців у КП(б)У був у 1920 р. — 19; 1921 — 22; 1923 — 24; 1924 — 33. Щойно 1927 р. добувають вони більшість у „своїй" партії (53%), а проте ще й у 1959 р. є їх заледве 60%, коли населених російських комуністів в Україну є понад пів мільйона!

[5] П. Феденко в цитованій праці, на стор. 8.

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФИЛАДЕЛФІЇ; UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

„ТВОЄЮ СИЛОЮ, ВОЛЕЮ, СЛОВОМ..."

Звернення Українського Конґресового Комітету Америки

УКРАЇНЦІ У З'ЄДИНЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ!

Сорок чотири роки тому, у Києві, золоті дзвони Святої Софії сповістили Народові України, що, створена його силою, його волею і його словом, на його Землі Українська Держава, постановою ним обраного й ним уповноваженого Парляменту України, УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ, її ЧЕТВЕРТИМ УНІВЕРСАЛОМ, — „стає САМОСТІЙНОЮ, ні від кого НЕЗАЛЕЖНОЮ, ВІЛЬНОЮ, СУВЕРЕННОЮ ДЕРЖАВОЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ".

Сповістили й усьому світові, що це рішення Українського Народу сталося не стороннім впливом, не під тиском чужої сили, не груповою чи партійною резолюцією — але широко обміркованою, законно схваленою постановою демократично обраного й демократично діючого Представництва України, в якому мали своїх заступників усі національні спільноти Української Землі. Постановою, що законно вирішила Віднову Незалежности й Суверенности Української Держави, остаточно касуючи формальним актом важливість для України Переяславського Договору.

А рік згодом, 22-го січня 1919-го року, у столиці України, Києві, під такий же золотий гом'н дзвонів Софії єдналися в ОДНУ, СОБОРНУ УКРАЇНСЬКУ НАРОДНУ РЕСПУБЛІКУ, віками роз'єднані РІДНІ ЗЕМЛІ — СЕСТРИ.

Об'єднувалися своєю силою, своєю волею й своїм словом!

Ці два історичні, великі, законно проведені рішення Українського Народу, визнані також іншими державами, впродовж років у збройній боротьбі обстоювані проти ворожої агресії — є для Українського Народу важливими й досі і будуть для нього і в майбутньому.

Спираючись на цих рішеннях, ми, українці у З'єдинених Державах Америки, проводимо всі наші політичні акції для допомоги Рідному Народові в його боротьбі за привернення їм повної сили й повної дії на всій Українській Землі.

Відзначаючи сьогодні роковини цих великих актів-рішень Українського Народу, пригадуємо світові, пригадуємо усім, що керують плянуванням державних, політичних і територіяльних змін у майбутньому, що в їхні пляни й підготови вони мусять урахувати ці рішення Українського Народу, єдиного Суверена своєї Землі.

І цим відзначуванням тут, у цій Великій Країні Волі, що вшановує ці два великі акти також у своєму законодавчому представництві, в обидвох Палатах Конґресу, ми маніфестуємо тут і нашими виступами виявляємо справжню волю, справжнє бажання і справжні стремління Українського Народу, що сьогодні не може проголосити свого справжнього слова. Слова, що його проголосив тоді актами 22-го січня 1918 року й 22-го січня 1919 року.

В роковини цих історичних актів вітаємо Український Нарід на Рідній, неволеній Землі.

Вітаємо й живих ще творців і учасників підготови тих актів, вітаємо їх між нами.

Вітаємо ветеранів Українських Збройних Сил, що в боротьбі обороняли Незалежність і Соборність Української Держави.

Клонимось пам'яті усіх — їх мільйони — що впали в боротьбі й гинули в муках за Україну й для України.

Вони — від тих далеких років, впродовж років і до цього року — найбільш вимовний, важливий, незаперечний документ, що стверджує справжню волю, справжню силу, справжнє слово Українського Народу!

В непохитній вірі, що Господь збереже Український Нарід і приверне йому Волю й Незалежність вітаємо Вас, земляки, в роковини великих січневих актів!

УКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕСОВИЙ
КОМІТЕТ АМЕРИКИ

Ню Йорк, 18-го січня 1962 р. Б.
В Навечір'я Богоявлення Господнього.

Преса в Україні

(Закінчення із стор. 2-ої)

правдоподібністю можемо сказати, що тираж всіх щоденників в Україні (українських і російських) становить 2/3 загального разового тиражу тих 14 республіканських газет, тобто разовий тираж україномовних і російськомовних щоденників становить по 1 330 000 примірників, а тираж решти 6 півтижневиків і тижневиків в українській мові ⅓ частину, тобто також 1 330 000 примірників.

Отже, разом тираж українськомовних газет і журналів в Україні становитиме 2 660-000 примірників, а російськомовних 1 330 000.

Вже це відношення виявляє велику фаворизацію російськомовних газет в Україні, коли взяти до уваги, що в Україні на кругло 42 мільйони населення є 32 мільйони українців і 7.5 мільйона росіян. Значить, коли кількість росіян в Україні становить трошки більше як 16%, тираж російськомовних газет в Україні досягає 33% загального тиражу всіх газет.

Але відсоток російськомовних газет в Україні значно більший, ніж 33, це з таких причин:

В головних містах України — Києві, Львові, Харкові, Одесі і Дніпропетровську — друкуються також центральні газети „Правда", „Известия", „Труд", „Красная Звезда", „Комсомольская Правда" і „Литературная Газета" із матриць, що їх доставляють з Москви літаком кожного ранку, так що ті центральні газети вже по полудні того самого дня продаються в тих містах і висилаються на провінцію.

За даними на початок травня 1960 р. у Києві друкувалися з матриць такі центральні газети у таких тиражах: — „Правда" — 700 000 примірників, „Труд" — 100 000, „Красная Звезда" — 100 000, „Литер. Газета" — 70 000 та „Комсомольская Правда" — 30 000. Тиражу для „Известий" не маємо.

В самому Києві центральні газети друкувалися у 1960 р. тиражем в 1 мільйон примірників (не враховуючи „Известий").

За даними на кінець 1960 р., „Правди" і „Известий" друкують в Дніпропетровську 350 000 примірників і висилають у Дніпропетровську, Запорізьку, Кіровоградську та інші області.

Отже, тільки в Києві і Дніпропетровську разовий тираж центральних газет становить 1 350 000 примірників, а разом з республіканськими російськомовними газетами їх разовий тираж виносить — 2 680 00 примірників, - більше, як тираж українськомовних республіканських газет.

Ми не маємо даних щодо тиражу центральних газет, які друкуються з матриць у Львові, Харкові і Одесі, а він становить щонайменше 1.5 мільйона примірників.

Обрахований нами приблизний тираж російськомовних газет в Україні збільшиться ще у порівнянні з тиражем українськомовних газет з таких причин:

Коли пишемо „разовий тираж" українськомовних газет і подаємо його на 2 660 000, то це не значить, що кожного дня друкується 2 660 000 примірників тих газет, бо між українськомовними газетами є, як згадано вгорі, 3 півтижневики і 2 тижневики, тобто, тільки 52 рази на рік той „разовий тираж" виносить 2 660-000 примірників, а в інших днях року він значно нижчий.

З другої сторони „разовий тираж", застосований до російськомовних центральних газет, має за винятком „Литературної Газети", яка виходить 156 разів на рік, свою повну вартість, бо „Труд", „Известия", „Красная Звезда" і „Комсомольская Правда" виходять 300 разів на рік, а „Правда" навіть 365 разів.

Отже, коли підрахувати загальний річний тираж українськомовних республіканських газет і такий же тираж республіканських російськомовних та центральних газет, що друкуються в Україні, то тираж російських газет напевно перевищить тираж українських газет у два рази.

В Україні є голод на друковане слово, зокрема на пресу. Використовуючи той факт, Москва не дозволяє збільшувати тиражу українським газетам, а натомість друкує центральні російськомовні газети у більших містах України. Партійні і совєтські лідери в своїх звітах, подаючи ґльобальні цифри, стараються цей стан затушувати.

абв.

З НАШИХ БУДНІВ

З ПОСВЯТОЧНИХ МІРКУВАНЬ

Наші різдвяні обряди в цій вільній країні збагатились двома новими позиціями. Це вперше в цьому році на передріздвяному маркеті появились так добре знані нам з Рідного Краю „дід" і „баба", або солома і сіно. Приємно відзначити, що ініціятива припала тут знову видатному піонерові української справи в цій країні, п. Миронові Сурмачеві, власникові популярної книгарні на долині міста Ню Йорку.

Пан Сурмач продавав „діда" на штуки, в маленьких снопочках, а „бабу", що приходить під скатертину, тобто запашне сінце, на власному городі скошене, — на унції, в пластикових мішечках.

В розмові з представником „Свободи" п. Сурмач заявив, що бизнес був олрайт, нарікати не можна. Вправді не такий навальний, як на куті, маку і сушених грибах, бо ідея „діда - баби" ще належно не спопуляризована серед наших людей в З'єдинених Державах. Стара еміґрація вже забула цей гарний звичай, а скитальці соромляться засмічувати свої покої сіном і соломою.

Тоді ми піддали думку п. Сурмачеві, як зацікавити цим ділом ширше громадянство: під час Свят, або ще краще перед Святами, винайняти в Народному Домі одну з заль і влаштувати там щось вроді „Ялинки", або українське „крісмес - парті" на соломі і сіні. До участи в такій імпрезі запросити найперше студентську молодь і наші молодечі організації, як Пласт, СУМА, МУН, ОДУМ та інші.

Пан Сурмач подумав хвилинку і сказав — то не є зла айдія! На його погляд такий звичай здобув би собі скоро популярність і між американцями, що славні з своїх „крісмесових партій", але ще досі не впали на гадку святкувати їх на сіні і в соломі. Якби ця ідея прищепилась в американському світі, то це мало б для нас, само собою велике пропаґандивне значення!

До речі, досі якось нам не таланило в ширенні правди про Україну при допомозі різдвяних звичаїв-обичаїв... Борщ, голубці, вареники нам вкрали, на наші колядки кажуть, що вони „рашіян", ба навіть „Щедрика" щедрий „Ню Йорк Таймс" з легкої руки подарував „старшому братові". Може від сіна і соломи, сиріч — від „діда" і „баби" станеться перелім у нашу користь?..

Ікор

● В Японії щорічним традиційним святом є День Дозрілих. Всі державні й приватні установи, школи, банки й більшість крамниць були закриті у честь 1.950.000 японців і японок, які скінчили 20-ий рік життя.

ДОПОВІДЬ Б. КРАВЦЕВА

Об'єднання Українських Письменників „Слово" влаштовує в суботу дня 20-го січня ц. р. о год. 6-ій вечора, в залі Українського Інституту при 2 79-ій вулиці в Ню Йорку доповідь ред. Б. Кравцева про сучасну молоду поезію в Україні п. н. „Велика Медведиця і Гончі Пси".

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього
відійшов від нас несподівано навіки,
наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО і СИН

бл. п. д-р Богдан КАРПЕВИЧ

Відпроваджуючи нашого Найдорожчого Покійника в останню дорогу бажаємо подякувати всім Тим, хто допомагав нам у страшному, несподіваному горю. Передусім наша щира подяка належить Тим, які в перших страшних хвилях після смерти потішали нас і помагали нам своєю радою і поміччю, а саме: П-ву Крушельницьким, П-ву Осадцам, П-ву Падохам, п-ні Ржепецькій, інж. Гойдишеві і п. Бідякові.

Дуже дякуємо Всеч. о. д-рові М. Солов'ієві і Всеч. о. О. Кобринові за відправлення Панахид, а о. д-рові Солов'ієві також за відспівання Служби Божої, виголошення прощального слова в церкві і відправлення Похоронів. Хорові „Думка", під диригентурою п. І. Задорожного, якого Покійний був до своєї смерти дуже ревним членом, наше щире спасибі за відспівання Панахид і за зворушливий спів під час Служби Божої і Похоронів. З глибоким зворушенням ми вислухали промови в часі Панахид п. д-ра Б. Дзеровича від Товариства Українських Правників і п. м-ґра. Л. Крушельницького від Хору „Думка", а над могилою п. м-ґра. Р. Гуглевича від УКК.

Дякуємо за численні вінки і пожертви на Служби Божі й інші цілі від Родини, Приятелів, Знайомих і Організацій.

Дякуємо всім Рідним, Приятелям і Знайомим, які у великій кількості взяли участь в Панахидах і Похоронах.

Наша незабутня вдячність для 64-го Відділу Союзу Українок Америки, Хорові „Думка" і Управі Українського Народного Дому за улаштування поминок, а Високоповажаним: п-ні Катерині Пелешок, д-рові Я. Падохові, д-рові Б. Ржепецькому, інж. Р. Гойдишові, м-ґрові. А. Луцькому і інж. М. Галіву за виголошення сердечних промов, а п. м-ґрові Л. Крушельницькому за провід на поминках і за стільки посвяти і помочі для нас у переведенні всіх сумних обрядів.

Дякуємо всім Організаціям за поміщення посмертних оголошень, Вп. панам д-рові Я. Падохові, ред. В. Душникові і інж. М. Галіву за статті про Покійного, поміщені в газетах.

Ми не всилі подякувати особисто за всі численні листи і телеграми з висловами співчуття та слова признання для Покійного, які були для нас великою піддержкою у нашому важкому горі.

Дякуємо похоронному заведенню п. Петра Ярема за взірцеве переведення Похоронів.

ДРУЖИНА, МАТИ, ДІТИ

ПЕДАГОГІЧНИЙ КУРС

1. Шкільна Рада при УККА в Ню Йорку відкрила ПЕДАГОГІЧНИЙ КУРС для підготови вчительських кадр для шкіл і курсів українознавства в ЗДА і Канаді.
2. Вимоги для учасників курсу: закінчення повної середньої школи.
3. Початок курсу: СУБОТА, 27-го СІЧНЯ 1962 р., год. 2:00 по пол., заля НТШ, 302 Вест 13-та вул. в Ню Йорку.
4. Предмети викладання: а) українознавчі предмети; б) предмети педагогічного та дидактичного змісту: педагогіка, історія виховання й освіти в Україні, загальна і виховна психологія, методика навчання гуманістичних і реальних предметів, шкільна гігієна, гігієна фізкультури й спортів, шкільна адміністрація, практика в найближчих школах українознавства.
5. Зголошення на курс пересилати на адресу шкільної Ради.
6. Передбачаються позаочні курси для слухачів, що перебувають оподаль Ню Йорку.
7. По інформації звертатися на адресу:

SHKILNA RADA — UCCA
302 West 13th Street — New York 14, N. Y.

Українська Громада м. Нюарку і околиць

влаштовує
В НЕДІЛЮ, 21-го СІЧНЯ 1962 РОКУ
о год. 6.30 вечера
в залі УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІ
180 Вільям вул., Нюарк, Н. Дж.

СВЯТО САМОСТІЙНОСТИ і СОБОРНОСТИ

ПРОГРАМА:

- Святочна збірка молодечих організацій та відчитання Січневих Універсалів.
- Святочну промову виголосить мґр. Іван ОВЕРКО.
- В мистецькій частині виступлять артисти Українського Театру: Валя КАЛИН, Іванна КОНОНІВ, мішаний хор „Трембіта" під диригентурою В. Б. БУДНОГО.

До участи у Святі все Українське Громадянство, усі Товариства, Установи та Організації запрошує

Український Центральний Комітет — Філія УККА
Український Громадський Комітет Організацій міста Нюарку і околиць

ЧЕТВЕРТА ВИСТАВА ОБРАЗІВ Михайла МОРОЗА

в PANORAS GALLERY,
62 Вест 56-та вул. в НЮ ЙОРКУ
Відкриття: 15-го СІЧНЯ ц. р., в год. 5:00 по полудні.
Триватиме до 27-го січня ц. р., в год. 11-6:30, від пон. до суб.

Т-ВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ, Відділ у НЮ ЙОРКУ,
запрошує на відчит артиста маляра

проф. Антона МАЛЮЦИ

на тему:
„УКРАЇНСЬКЕ ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО У ВІЛЬНОМУ СВІТІ НА ТЛІ РІДНОГО КОРІННЯ".
Доповідь буде ілюстрована інж. Михайлом Лежанським — його оригінальними кольоровими репродукціями.
Доповідь відбудеться
в суботу, 27-го січня 1962 р.
в год. 7:30 вечора
в домівці Т-ва — 2 East 79th Street, New York.
По відчиті ТОВАРИСЬКА ГУТІРКА і БРИДЖ, при чаю.
Гостям раді.

Рідних, Приятелів, Земляків і Знайомих повідомляємо, що дня 6-го січня 1962 року помер в автомобілевій катастрофі, наш Найдорожчий СИН і БРАТ

бл. п. ЮРІЙ Я. РЕШЕТИЛО

студент університету,
народжений 24-го квітня 1938 року, в Сокалі, Західня Україна.
Похорон відбувся дня 9-го січня ц. р., в Лаймі, Огайо.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Безмежним горем прибиті:

ОЛЬГА і д-р ТЕОДОР — батьки
ДАРІЯ і АРІЯДНА — сестри
та РОДИНА

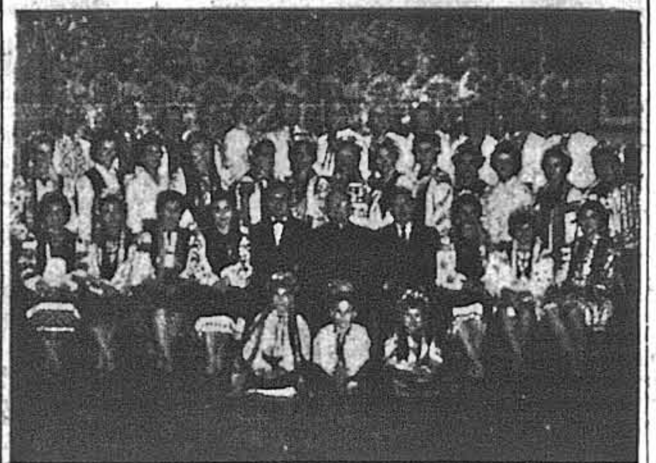
ВШ. Радіослухачам під увагу!

СУБОТА, 20-го СІЧНЯ 1962, — год. 6:00 вечора
Радіостанція WNYC, хвилі 830-AM і 93.9 FM

СПЕЦІЯЛЬНА РАДІОПРОГРАМА

присвячена
44-им РОКОВИНАМ ІЗ ДНЯ ПРОГОЛОШЕННЯ САМОСТІЙНОСТИ УКРАЇНИ.
УЧАСТЬ БЕРУТЬ: Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка (із платівок); оперова співачка Докія ЦАПКО ШОСТАК, адв. М. ПІЗНАК, Андрій ШУЛЬ й інші.
КОМЕНТАТОР: Герман НЮМЕН, муз. директор WNYC.
„Година Українських Мельодій" запрошує слухати
Роман МАРИНОВИЧ - - Ню Йорк

Концерт колядок та народніх пісень в Пассейку, Н. Дж.

Хор ім. Лисенка в Пасейку.

У неділу 14 січня в залі Української Православної Церкви св. Вознесіння хор ім. М. Лисенка під управою професора Л. Шевчука дав концерт колядок, щедрівок та народніх пісень. Вірні та й гості по вінці виповнили церковну залю. Концерт відкрив о. прот. С. Білак.

Концерт почався співом „Отче наш" — комп. О. Кошиця. Потужно бреніло „Слава во вишніх Богу" Н. Строкіна, а в ньому може ще потужніше „Господи помилуй" з сольо-сопраном С. Сікоряк із Малого Славословія. „У Царстві Твоїм згадай на нас Господи" Дубенського — це була наступна точка із сольом п-ни С. Паньків. Насолодою цього вечора було виконання „Блажен муж" — києво-печерський напів. Може вперше на нашому терені співано цю композицію і тому таке велике враження вона робила. „Ой, зійшла зоря" — Леонтовича із потужним баритоновим сольом самого дир. проф. Л. Шевчука була наступною точкою програми. Ми недавно згадували, а нині повторимо, що та заля не надається для таких голосів, як проф. Шевчука та п. С. Сікоряк. Їм треба просторої залі. Наступними точками програми були колядки та щедрівки: „Бог Предвічний", „Нова радість", „Ой, видить Бог", „В полі, полі, плужок оре" та „Добрий вечір тобі, пане господарю". Публіка, звичайно, голодна на нові речі, і тому здається, найбільше припала до вподоби щедрівка: „Ой, у полі, плужок оре".

В англійській частині концерту виступали вже наші маленята зі старшими. Це був жіночий хор, і присутні почули кілька колядок, між ними „Тиху ніч" із сольом п. С. Сікоряк, яка із чуттям віддала її, та почули англійською мовою нашого безсмертного „Щедрика" — Леонтовича.

Було в концерті кілька точок, що їх варто відмітити. Вони були справді окрасою вечора, вони були доказом, що дир. хору немало вложив труду в підготовці концерту. „Ой, не світи місяченьку" із сольом п. Стефанії Сікоряк належало до тих пунктів. Тут солістка показала всю красу і силу свого голосу. Яка шкода, що такі голоси пропадають між нами незамітно. „Вечір надворі" в супроводі акордіону проспівав проф. Л. Шевчук і в його супроводі „Я бачив, як вітер берізку зломив". Присутні не щадили оплесків солістам, і кожному виступові хору. В останній частині концерту хор ім. М. Лисенка проспівав „Засвистали козаченьки" — Кудрика, „Зашуміла ліщинонька" — О. Кошиця, „Ой горе тій чайці" — М. Леонтовича, „Гей, ви хлопці баламути" — Давидовського та „Ой сусідко, сусідко" Яциневича. Довго не вмовкали оплески присутніх по кожнім виступі хору. Концерт пройшов у теплій атмосфері.

(п. я-к)

ВАРШАВА СВЯТКУВАЛА 17-РІЧЧЯ ВИЗВОЛЕННЯ

Варшава. — В минулу середу 17 ц. м. Варшава святкувала 17-ті роковини визволення з-під німецької окупації та відзискання формальної державної незалежности, фактично з супрематією Москви. В офіційному святкуванні, очевидно, про нового російського окупанта нічого не казалось. Варшава нараховує тепер 1.150.000 мешканців. Хоч велика частина міста відбудована, або за давніми передвоєнними правзорами, або за „сталінським архитектонічним стилем", проте заповідають, що ще треба буде найменше 7-8 років, щоб цілком зникли руїни домів.

МЕКМІЛЛЕН ВІДВІДАВ ІТАЛІЮ

Рим. — Британський прем'єр Гаролд Мекміллен відвідав Італію у товаристві міністра закордонних справ лорда Гюма і лорда королівської печаті Едварда Гіта. Вони конферували з італійським прем'єром Амінторе Фанфані та міністром закордонних справ Антоніо Сені. За офіційним комунікатом, головна тема розмов оберталась довкола справ Берліну та переговорів Англії про приступлення до Спільного Господарського Ринку, членом якого є й Італія. Ця остання справа спричиняє гострий спротив збоку правих англійських консерватистів, прихильників ізоляціонізму.

● Державний секретар Дін Раск передав медалю відомому композиторові Ігорові Стравінському з приводу його 80-річчя з дня народження. Стравінський є американським громадянином від 1946-го року. Він сказав, що є гордий із того, що приймає це відзначення як американський громадянин.

● В Італії арештовано 40-річного капітана Люіджі Спада, одруженого з альбанкою, під закидом шпигунства в користь Альбанії. Поліція віддавна стежила за ним. Спада буцім-то передав першому секретареві альбанської амбасади в Римі відомості про італійські оборонні споруди і пляни на Адрійському морі.

Совєти зволікають із справою Берліну

Лондон. — Англійські політичні кола переконані, що тактика впертости, непоступливости і неподатливости, яку совєтський міністер закордонних справ прийняв у своїх розмовах з американським амбасадором Лювеллином Томпсоном на тему Берліну, стоїть у тісному зв'язку з внутрішньо-партійними труднощами, що їх Хрущов має на Кремлі. Правда, західні коментатори переконані, що Хрущов панує над ситуацією і його владі покищо нічого не грозить. Вказується на факт, що сам Хрущов поїхав на довший час до Білорусі, а Мікоян подорожує по Африці: цього не було б, як би в СССР була поважна внутрішньо-політична криза. Але водночас англійські фахівці совєтських справ твердять, що опозиціоністи з „протипартійної групи", разом із китайськими комуністами, виступають рішуче проти поступок в користь Німеччини, Західнього Берліну й Заходу і що саме тому Громико грає на проволікання та не подає найменшого натяку на можливість зміни совєтської позиції. Тому й британський прем'єр Мекміллен не збирається їхати до Москви. Виключається взагалі нову конференцію на вершинах в найближчих місяцях, бо всі переконані, що така конференція не довела б до ніякого успіху. Під час останньої 3-годинної конференції з Томпсоном Громико буцім-то передав йому писаний меморандум, в якому домагався, щоб у Західньому Берліні стояв також совєтський ґарнізон та рішуче відкидав суґестію президента Кеннеді, щоб свобідну комунікацію між Західнім Берліном і Заходом ґарантувала міжнародна комісія, що наглядала б над отими шляхами.

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі"